

“Els governs regionals són clau en la lluita contra el canvi climàtic”

Salvador Samitier (Barcelona, 1964), des del setembre passat, és director de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic, un organisme vinculat al Departament de Medi Ambient i Habitatge. Defensa el paper de governs com el de Catalunya en qualitat de 'lobby' de pressió política i social, perquè els estats arribin a un acord per a aturar els efectes del canvi climàtic.

JORDI PLAY

Salvador Samitier, director de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic, creu que tant Catalunya com la UE compliran els compromisos de Kyoto.

El ciutadà pot tenir la sensació que en la lluita contra el canvi climàtic hi ha més declaracions d'intencions que no pas accions i compromisos fermes. Hi ha massa interessos polítics i econòmics perquè es pugui assolir un acord real a la cimera de Copenhagen?

—Entenc que la perspectiva que té el ciutadà pugui ser aquesta, perquè tot plegat és molt complex. El canvi cli-

màtic té unes connotacions de caràcter estrictament ambiental, però en el refons de les discussions sobre el canvi climàtic hi ha el debat sobre quin model econòmic volem i quin és el model de relacions entre els països desenvolupats i en via de desenvolupament. El ciutadà ha d'entendre que un acord amb tota aquesta diversitat de punts de vista —jo no en diria interessos—, en què cadascú té la seva part de raó, és molt complicat

i que cal esmerçar temps a negociar i no perjudicar ningú més del compte.

—De la reunió de Barcelona del mes passat, en va sortir cap aproximació? La majoria de titulars de premsa parlaven d'un nou fracàs.

—Barcelona era una parada més en el camí que va començar a Bali per mirar d'arribar a un acord a Copenhagen. Per tant, dir que Barcelona ha estat un fracàs perquè no hi ha hagut acord és

erroni. Encara que les coses haguessin anat molt bé no hi hauria hagut cap acord, perquè l'acord s'ha d'assolir a Copenhaguen tal com es va establir en el full de ruta d'aquest camí.

—**I de què ha servit, la reunió de Barcelona, amb vista a un possible acord final?**

—Hi ha qüestions que són molt madures, en què pràcticament hi ha acord: per exemple, l'adaptació dels països en via de desenvolupament. I, sobretot, tothom accepta que els països rics hauran de pagar als països en via de desenvolupament perquè realment han de suportar els efectes del canvi climàtic sense ser-ne els causants. L'acord també és a tocar pel que fa a la necessitat de transferir tecnologia per reduir les emissions als països menys preparats.

—**Darrerament s'han fet moltes reunions d'alt nivell, entre els Estats Units i la Xina, França i el Brasil, els Estats Units i l'Índia, etc. Això vol dir que el consens és a prop?**

—Són passos endavant per als compromisos a termini curt i mitjà, el 2020. Aquí hi ha més consens. Però per als objectius a llarg termini, del 2050, hi ha més problemes. Una altra qüestió que encara és prou complicada és el finançament: quina és la quantitat i quina part n'haurà de pagar cada país. Amb tot, els Estats Units resten pendents que el Senat aprovi la llei federal necessària abans de ratificar cap acord a Copenhaguen.

—**El paper dels Estats Units a Copenhaguen és determinant per a la lluita planetària contra el canvi climàtic?**

—El canvi climàtic no és aliè al món, i allò que fan els EUA és determinant en molts aspectes. Però al marge d'aquest país, hem de veure què fa la Xina, que hi té un paper molt important, i els països emergents com l'Índia, el Brasil, Sud-àfrica o Mèxic. Quan es va signar el protocol de Kyoto no es parlava d'economies emergents, era un altre escenari. Ara tenim països que no són desenvolupats però tampoc no són països pobres: són un nou actor que s'alça amb veu pròpia.

—**Quins compromisos han d'adquirir, aquests nous agents?**

—A banda països com els Estats Units, i fins i tot la UE, també els països emergents han de prendre el compromís de

créixer en qualitat de vida, però reduint el creixement que tindrien si no actuessin mitjançant programes verificables i mesurables. Són conceptes que els països desenvolupats tenim clars, però en alguns altres països no hi ha inventaris.

—**La presidència d'Obama ha implicat un canvi d'actitud per part dels Estats Units, o de moment és més aviat façana?**

—Penso que sí que hi ha voluntat, però necessita una mica més de temps perquè es pugui visualitzar. Copenhaguen li ha arribat massa aviat, a Obama, i necessita marge per a poder comprometre's. És possible que alguns aspectes no es puguin tancar durant aquesta cimera, perquè demanen més temps, però sí que es deixaran força embastats perquè durant el 2010 es puguin enllestir. Em refereixo a posar dades concretes de reducció d'emissions i quina càrrega econòmica recaurà a cada país. Cal tenir en compte que ara es discuteix què cal fer a partir del 2013. La idea és que una vegada es tanqui un acord hi hagi dos anys de coll per a activar els mecanismes que permetran d'assumir el compromís adoptat.

—**Hi ha qui creu que el protocol de Kyoto ha estat un fracàs. Quin balanç en feu?**

—Kyoto demana una reducció global de les emissions de CO₂ del 5% respecte a l'any 1990. Cal tenir en compte que el protocol es refereix al període 2008-2012 i, per tant, encara queden tres anys de vigència. Jutjar-ho ara com un fracàs em sembla agosarat. Sí que observem que en alguns països la tendència no és bona, però és precipitat de dir que també fracassaran.

—**La UE complirà els objectius?**

—El compromís de reducció de les emissions de CO₂ per part dels països de la UE és del del 8% respecte al 1990. Atenent les dades disponibles, la perspectiva és que es complirà.

—**Catalunya va en la bona direcció, doncs.**

—Sí, en la línia de la UE. Cal tenir en compte que el 2005 va ser l'any pic d'emissions de CO₂, i d'aleshores ençà s'ha seguit una tendència a la baixa. D'una altra banda, Catalunya va aprovar el seu pla de mitigació vigent entre el 2008 i el 2012. La voluntat i la tendència són bones a l'àmbit global

europèu. En principi, no hi ha raons per a pensar que no assolirem els objectius de Kyoto. Val a dir que la crisi econòmica global, que ha portat una frenada en sec del consum i la producció, també ha fet reduir les emissions. I encara que hi hagi una recuperació del consum i la producció, no es preveu que tornem als nivells d'emissions que teníem el 2005. No podem dir que anem sobrats; anem bé, però no podem abaixar la guàrdia.

—**Quin paper es reserva als governs regionals i locals en la lluita contra el canvi climàtic?**

—Com els estats, els governs regionals són una peça clau en aquesta lluita. Les administracions regionals i locals ja fan molta feina. Encara que Kyoto no fa referència a aquest paper, l'aplicació de bona part de les mesures per a lluitar contra el canvi climàtic correspon a aquests nivells administratius. Les negociacions són a l'àmbit dels estats, però les regions poden fer pressió perquè aquests actuïn. Als Estats Units, per exemple, durant l'època Bush no es va fer res, però alguns territoris com Califòrnia van ser molt actius en la lluita per a reduir les emissions de CO₂. Entenem que els governs regionals han de contribuir a crear la conscienciació necessària i la pressió política i social necessària perquè els estats finalment arribin a un acord. Com a organismes que són més a prop del ciutadà i que hauran d'aplicar moltes mesures d'adaptació als efectes del canvi climàtic, són una peça clau en la pressió als estats. De fet, Catalunya, per mitjà de la Xarxa de Regions per a la Sostenibilitat i del Climate Group, treballa en aquesta línia.

—**La població és prou conscienciada sobre les conseqüències de no aturar el canvi climàtic?**

—Jo penso que és dels aspectes ambientals que més ha arribat a la ciutadania. N'hi ha alguns altres que costa molt de fer arribar. Els mitjans de comunicació donen molta informació, i el ciutadà és molt conscient que la seva acció quotidiana, per petita que sigui, té el seu efecte. L'Oficina Catalana del Canvi Climàtic treballa amb els òrgans de difusió del Departament de Medi Ambient i Habitatge per fer arribar a la població els missatges de conscienciació.

Gemma Aguilera